

Вибрано роботу: Nowak-Njechoŕŕski, Měrcin. Mišter Krabat dušny serbski kuzłar. 5., pŕehlad. nakł. řěč artikla: hornjoserbsce. Budyšin: Domowina-Verlag 2019, 48 s.

Мови перекладу
серболужицька →
українська

Дати резиденції
8 - 22 серпня

Місце резиденції
Zamek na Wodzie,
Wojnowice

Тетяна Дзюба – українська науковиця, письменниця, перекладачка, журналістка. Перетлумачила українською мовою поезії багатьох верхньолужицьких митців. У 2014 -2016 роках брала участь у фестивалях лужицької поезії в Будишині. Звідтоді її захоплена і цілеспрямована діяльність з ширення відомостей про найменший слов'янський народ – лужичан, публіцистична та перекладацька праця – ще більше зміцніли. Про цей ентузіазм свідчить чимало наукових та есеїстичних публікацій, добірок лужицької поезії.

Приїжджаючи три роки поспіль до Лужиці, завдяки місцевим літераторам вона поступово відкривала неповторний духовний світ вендів. Найменший західнослов'янський народ, який Юзеф Крашевський у романі «Прадавня легенда» (1876 р.) називав «полабськими сербами», зберіг свою етнографічно-культурну ідентичність, попри відсутність політичних інституцій та розпорошеність на окраїнах різних держав.

Організатор резиденції

tadzuba@gmail.com

Мерчін Новак-Нехорнський (1900-1990), справжнє прізвище - Нойман (в.-луж. Měrcin Nowak-Njechorński, нім. Martin Neumann; народився і помер у селі Нехорнь поблизу Будишина, цей топонім перейшов до його творчого псевдоніма. Лужицькосербський художник, письменник та громадський діяч. Слов'янофіл та полонофіл за переконаннями. Фольклор став підґрунтям його письменницької та малярської діяльності. Одним із перших, 1954 року, письменник художньо опрацьовує стару лужицьку легенду про доброго чарівника Крабата.

... Колишній підпасок і жебрак не мав змоги здобувати освіту в школі, але став учнем у таємному млині, де, разом з іншими одинадцятьма товаришами, змушений важко працювати. Утім, хлопець зміг нарешті наїстися досита. Та й млина раніше він не бачив – лише жорна. Невдовзі Чорний Мірошник натякнув, що у нього можна буде опанувати й іншу професію. Відтак, стало очевидно, що він вимагав більшого від помічника, і почав посвячувати молодого Крабата в різні заклинання та магічні формули. Старанний вихованець перевершив майстра, викрав велику магічну книгу, щоб застосувати чари для звільнення мельничуків-підмайстрів з-під влади злого небезпечного чаклуна. Адже щороку один з челядників безслідно зникав, люди казали, що в такий спосіб Млинар платить данину нечистому. До слова, книга містить широкі етнографічні екскурси, зокрема подає перелік і характеристики химородників (С. 8). Ця повість, з фантастичними елементами, про добро і зло, владу і покору, внутрішню свободу – окремий світ Крабата, перевтілення, героїчності і благородства.

Услід за Мерчіном Новаком-Нехорським фольклорний матеріал про Крабата використали - у 1969 р. Юрій Брезан, опублікувавши блискучу повість «Чорний млин» та німецький письменник Отфрід Пройслер, видавши 1971 р. відому містичну історію «Крабат. Легенди старого млина». Згадані автори пропонують різні творчі концепції та інтерпретацію центрального образу. М. Новак-Нехорський зазначає: «Я хотів виразити душу свого народу і тоді написав книгу "Майстер Крабат". Адже Крабат безстрашний, винахідливий, веселий, щедрий на витівки, простий і мудрий... і є душою народу»

Про Архіпелагос

Мета проєкту Archipelagos — розкрити різноманіття європейських літературних голосів, підтримуючи роль перекладачів як дослідників літератури, написаної менш вживаною мовою, і зміцнюючи досвід професіоналів книжкової мережі.

**Дізнайтеся більше
інформації про
перекладача на
archipelagos-eu.org**

archipelagos-eu.org